

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter IV

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter IV", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter IV*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN, 1926-1930, s. 447. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl04val-shoot-idm140153714508592/facsimile.pdf> (tilgået 22. juli 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter IV

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Oehlenschlägers Tekst(?) og optrykte den af Digteren komponerede Melodi til Folkvisen.

Tragedien indleveredes af Rahbek til Det kgl. Teater, der antog den 2/5 1809; den opførtes første Gang som Festforestilling i Anledning af Kongens Fødselsdag 29/1 1810; Oehlenschläger overværede her omsider Premiären paa et af sine store Arbejder. (»Erindringer«, III, S. 19). Indtil 30/5 1911 har Stykket oplevet ialt 105 Opførelser paa Det kgl. Teater. Hertil kommer Opførelser paa Dagmarsteatret (fra 22/11 1906; 8 Gange), Folke- og Skolescenen (fra 5/12 1924; 57 Opførelser, Teatrets største kunstneriske Succès); Aarhus Teater (fra 20/11 1904; 9 Gange); Odense Teater, der allerede i Sæsonen 1846—47 opførte Tragedien, har givet den 23 Gange indenfor Sæsonerne 1901/02—1920/21; endvidere har flere rejsende Provinselskaber spillet Stykket, der er den hyppigst opførte af Tragedierne. Axel har været udført bl. a. af P. Foersom, N. P. Nielsen, Michael og Wilhelm Wiehe, Zangenberg og Adam Poulsen; Valborg af Maria Heger, Anna Wexschall (Fru Nielsen), Fru Eckardt, Oda Nielsen og Anna Larssen; Vilhelm af Heger, Ryge, Johannes Poulsen og Sv. Methling; Sorrebroder Knud af Michael Wiehe, Martinus Nielsen og Nik. Neibensdam, J. P. E. Hartmanns Ouverture (Op. 57), komponeret 1857, spillet første Gang i »Musikforeningen« samme Aar, anvendes ved Opførelser paa Det kgl. Teater siden 1/9 1863; til Visen om Aage og Else benyttes endnu i Reglen Oehlenschlägers førnævnte Melodi (»Melodier af Adam Oehlenschläger, udg. af A. P. Berggreen«, 1857, S. 2); Weysses Melodi er komponeret 1817.

Oehlenschlägers *Kilde* er P. Svy: »200 Viser om Konger, Kemper og Andre«, 1695, Fjerde Part, Nr. XXIII; Visen om Axel Torsen og Skøn Valborg. Til Stykkets historiske Baggrund er benyttet Snorres Hømskringla i *Johan Peringskiöld's* Udgave (1697) og Suhm: »Historie af Danmark« VI (1793) og VII (1800). Digterens Excerpter af Snorre og Suhm findes paa Det kgl. Bibliotek (Ny kgl. Samling 2752, 4to, Fasc. V) og er i det følgende benyttet til Noterne.

Se Indledningen S. XVIII—XXX. Den fyldigste Under-

søgelse er stadig *Baggesens* Anmeldelse fra 1813 («*Danske Værker*. Anden Udgave», XI, 1847, S. 237—293). Et Udtryk for Samtidens Beundring er *J. C. Lange*: »Fragmentariske Bemærkninger over Sørgespillet *Axel og Valborg*» (1810); den konservative Skoles kritiske Opfattelse kan studeres i »Prof. Oehlenschlägers *Axel og Valborg* udenlands vurs deret. Fra det Svenske ved *J. Kragh Høst*» (1812), en Oversættelse af en meget uskaansom Artikel af *P. A. Wallmørk* i »*Journal för Litteraturen och Teatern*» fra samme Aar, der omgaaende fremkaldte et skarpt Gensvar fra Stykkets svenske Oversætter i *Romantikernes Organ* »*Polymen*» (5. Samlingen, Nr. 46—48). Se endvidere: *F. C. Dahlmann*: »Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker», 1812, S. 33—42; *J. L. Heiberg*: »Prosaiske Skrifter», III, 1861, S. 258; *J. le Fevre Deumier*: »Oehlenschläger», 1854, S. 67—98; *Clemens Petersen* i »*Fædrelandet*» 7,9 1863; *P. L. Møller*: »Adam Oehlenschläger», 1876, S. 50—52; *Edvard Brandes*: »En Opførelse af »*Axel og Valborg*» i »*Af Dagens Krønike*», I, 1890, S. 289—318; *Vilh. Andersen*: »Adam Oehlenschläger. Ungdom», 1899, S. 246—260; *Ida Falbe-Hansen*: »Oehlenschlägers nordiske Digtning», 1921, S. 64—65. Om den rette Opfattelse af *Valborgs* Karakter har Digteren udtalt sig i »*En Reise*», II, 1818, S. 166—170 og »*Erindringer*», III, S. 19. 136 Mottoet er taget fra *Visens* Strofe 200 hos *Syv*.

137 *Peder Syvs Kæmpeviser* Visen er Nr. XXIII i *Fjerde Part*: »Alle Baand ere for svage til at binde Kierligheds».

Svend og Harald *Svend Estridsøn* og *Harald Haarde-raade*; *Kong Magnus* er *Magnus den Gode* (*Harald Haardersades Saga*, Kap. 18). Den svenske Konge, som hjalp *Svend* og *Harald*, hed *Olaf*, ikke *Amund*.

1135 *Malfrids*, ikke *Christinas* Dødsaar. *Oehl.* har Aarstallet fra *Suhm*, V, S. 480.

Hakon Magnus den Godes Søn den omtalte *Hakon* var ikke en Søn af *Magnus den Gode*, men af *Magnus Haraldsøn* (†1069). *Hakon* blev Konge samtidig med *Magnus Barfod*, men blev syg paa en Jagtudflugt og døde 1094.